

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov.

(Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution m. v.) og

II. forslag til lov om ændringer i forskellige lovbestemmelser om forældelse af strafansvar.

(Afgivet af udvalget den 24. maj 1967).

Ad I. Forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution m. v.).

Udvalget har i 10 møder behandlet lovforslaget og har herunder haft 5 samråd med justitsministeren.

I et af disse samråd har ministeren for familiens anliggender deltaget i en drøftelse af de forsorgsmæssige foranstaltninger, der kan iværksættes over for homoseksuelt prostituerede. Rigsadvokaten og politidirektøren i København har endvidere deltaget i et samråd med justitsministeren om ophævelsen af § 230 og den delvise ophævelse af § 234.

Udvalget har modtaget en skriftlig henvendelse fra Foreningen for Unge Mænds Vel om ophævelsen af § 230. En deputation fra denne forening har endvidere haft foretræde for udvalget.

Udvalget har i samråd med justitsministeren drøftet den ændrede kriminalisering af blodskamsforholdet. Lederen af Københavns universitets arvebiologiske institut, professor, dr. med. Jan Mohr, har over for udvalget redegjort for de genetiske forhold i forbindelse med indgifte og blodskam. Udvalget mener dog ikke, at de arvebiologiske synspunkter alene er afgørende for kriminaliseringen, idet denne også må bæres af hensynet til at værne familien. Dette hensyn finder udvalget fuldt ud tilgodeset gennem forslaget, idet det tilfælde, hvor

descendenten har været den initiativtagende i forholdet, er så atypisk, at det ikke kan begrunde en almindelig kriminalisering af descendantens forhold.

Udvalget har overvejet, hvorvidt det er hensigtsmæssigt som foreslået at lade den gældende regel i § 210, stk. 3, 2. punktum, bortfalde. Udvalget finder det rigtigst at opretholde en regel om strafbortfald direkte i paragraffen, og foreslår aldersgrænsen forhøjet til 18 år. Udvalget har derfor med justitsministerens tilslutning stillet nedenstående ændringsforslag.

Man har endvidere diskuteret den ændrede strafferamme i bestemmelsen om voldtægt. Justitsministeren har over for udvalget givet udtryk for, at det ikke ved den foreslåede ændring har været hensigten i almindelighed at vurdere denne lovovertrædelse mildere, men at man i overensstemmelse med, hvad der i en årrække har været praksis ved revisionen af straffebestemmelser, har foreslået straffeminimumsbestemmelsen ophævet af hensyn til det ønskelige i i alle tilfælde at kunne udmåle den konkret hensigtsmæssige straf.

I forbindelse med forslagets regel om ophævelse af § 225, stk. 3, der kriminaliserer forførelse af personer mellem 18 og 21 år til et homoseksuel forhold, har det været drøftet, om man ikke herved ville komme til at savne en nødvendig regel, der især kunne anvendes over for forhold mellem

befalingsmænd og menige. Efter justitsministerens oplysning er det pågældende forhold (befalingsmand-menig) imidlertid allerede dækket af § 225, stk. 1, jfr. § 220, efter hvilke den, der skaffer sig et homoseksuelt forhold ved groft misbrug af partnerens tjenstlige eller økonomiske afhængighed, uden hensyn til alder straffes med fængsel indtil 1 år og indtil 3 år, hvis partneren er under 21 år.

Udvalget har diskuteret de konsekvenser, som en ophævelse af straffelovens § 230 vil få for det forsorgsmæssige arbejde blandt homoseksuelt prostituerede. Udvalget er enig med justitsministeren i, at det er uheldigt at benytte straffeloven som et middel til at etablere kontakt med et forsorgsklientel, som man ønsker at hjælpe, men hvis adfærd man ikke ønsker at straffe. Udvalget er af den opfattelse, at børne- og ungdomsforsorgsloven giver gode muligheder for indgriben over for unge under 18 år, og at en flytning af tyngdepunktet i forsorgsarbejdet fra politiet til børneforsorgsmyndighederne er principiel rigtig. Man vil dog fremhæve, at politivedtægterne stadig kan danne grundlag for en afhøring, hvorved en kontakt til børne- og ungdomsforsorgen formidles.

Udvalget har med ministeren for familiens anliggender drøftet mulighederne for på grundlag af reglerne om børne- og ungdomsforsorg at sætte et forsorgsarbejde i gang blandt unge homoseksuelt prostituerede. Ministeren har over for udvalget erklæret sig villig til at sætte et sådant opsøgende og behandlende arbejde, baseret på *et antal socialt pædagogisk uddannede personer* i gang; såfremt der bliver givet de nødvendige bevillinger. Da det ved ophævelsen af § 230 bliver nødvendigt at reorganisere forsorgsarbejdet over for dette særlige klientel, skal udvalget anbefale, at der bliver givet de nødvendige bevillinger til dette arbejde.

Udvalget har indgående diskuteret den foresåede afkriminalisering af utugtige skrifter. Ud fra principielle synspunkter om litterær ytringsfrihed og borgernes læsefrihed, det ønskelige i en afdratisering af situationen omkring de pornografiske skrifter og de principielle retsplejemæssige vanskeligheder, der har været ved administrationen af den nugældende bestemmelse, er

udvalget enig om, at den nugældende bestemmelse om pornografiske skrifter bør ophæves.

Udvalget har specielt diskuteret, om det var muligt og ønskeligt at finde frem til et snævrere pornografibegreb, der især ramte skrifter med beskrivelser af grov sadisme eller anden grov perversitet. Meningen har herom været delte. Det har været gjort gældende, at en ophævelse af den nugældende bestemmelse vil kunne medføre, at et stort antal bøger med beskrivelser af perversiteter af ekstrem karakter kommer på markedet, og at det derfor ville være betænkeligt at opgive enhver mulighed for indskriden. Herimod er det gjort gældende, at enhver afgrænsning vil kunne medføre, at den ønskede afdratisering af situationen ikke opnås, idet visse forlag vil kunne have en reklamemæssig interesse i at lægge udgivelser i et nyt grænseområde. Hvis situationen omkring disse udgivelser derimod bliver fri for sensationer, kan man formentlig gå ud fra, at sådanne bøger kun vil få ringe udbredelse. Hertil kommer, at de principielle synspunkter vedrørende trykke- og læsefrihed, der er anført mod den gældende regel, vil kunne gøres gældende også over for et nyt straffekriterium, samt at administrationen af en ny regel vil indebære endog øgede vanskeligheder. Straffelovsrådets flertal har i betænkningen om pornografi (side 59) udtalt, at det kan ventes, at udviklingen efter en ophævelse af straffelovens forbud mod pornografiske skrifter vil blive fulgt med opmærksomhed, og at spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af en forbudsregel vil blive taget op til fornyet behandling, hvis erfaringerne giver anledning dertil. I tilknytning hertil ønsker udvalget at understrege betydningen af, at man særlig har opmærksomheden henvendt på, om ophævelsen af den nævnte forbudsregel fører til en øget udbredelse af skrifter med skildringer af sadisme eller andre grove seksuelle perversiteter.

Udvalget har endvidere overvejet, om det var muligt at indsætte en særlig regel om straf for eksport af pornografi til lande, hvor der er forbud mod pornografi. Baggrunden herfor er, at der fra visse sider er udtrykt bekymring over for den skade, som Danmarks anseelse kan lide ved, at vi i for høj grad bliver kendt som storeeksportør af porno-

grafi, der i de pågældende lande er forbudt. Det er herimod gjort gældende, at risikoen for, at Danmark bliver storeksporthør af pornografi, snarere ligger på billedområdet, hvor der også efter forslaget regler vil være mulighed for indgriben.

Det er endvidere fremhævet, at en sådan forbudsregel, der kun vil kunne bygge på et dansk pornografibegreb, alligevel ikke vil kunne tilfredsstille de udenlandske henvedelser, der måtte komme, samt at de samme argumenter, som ovenfor er gjort gældende mod et snævrere pornografibegreb, ligeledes kan fremføres her.

Udvalget har drøftet mulighederne for, at reglerne i lovforslagets § 234, nummer 1 og 2, om utugtige billeder eller genstande kunne ophæves. Meningerne herom har været delte. Fra visse sider har man ønsket reglerne om forbud mod pornografiske billeder afskaffet mod skærpede regler mod udstilling af sådanne billeder. Efter drøftelse med justitsministeren er udvalget blevet enig om ikke at foreslå nogen ændringer i forslaget på dette punkt under hensyn til det ønskelige i at have en ensartet praksis i Sverige og Danmark og under henvisning til, at en svensk komité, der blev nedsat i 1965, arbejder med spørgsmålet.

I forbindelse med diskussionerne om den homoseksuelle prostitution har justitsministeren givet tilsagn om, at han snarest vil lade hensigtsmæssigheden af straffelovens

almindelige regel om prostitution i § 199 undersøge.

Udvalget indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med det af udvalget stillede ændringsforslag.

Ad II. forslag til lov om ændringer i forskellige lovbestemmelser om forældelse af straffansvar.

Udvalget har gennemgået det foreliggende lovforslag og indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution m. v.).

Af *udvalget*, tiltrådt af *justitsministeren*:

Til § 1:

I den under nr. 7 foreslåede affattelse af § 210, stk. 2, indsættes som nyt punktum: „Straffen kan bortfalde for den, der ikke er fyldt 18 år.“

Bemærkning.

Der henvises til omtalen i teksten.

Thomas Have.	Albertsen.	Andreas Hansen.	Poul Hansen, formand.
Karl Max Rasmussen.	Astrid Skjoldbo.	Ib Thyregod.	Per Møller.
Niels Jørgen Nielsen.	Finn Poulsen.	Thestrup.	Hanne Budtz.
Poul Schlüter.	Fia Dam.	Poul Dam, næstformand.	Elsé-Merete Ross.

Ved betænkningens afgivelse havde *Viola Nørlov* sygeorlov.